

Asia: VN/20468/2024

Yksityisen kopioinnin hyvityksen uudistaminen - Selvityshenkilön kysely

Hyvitysvollisuuden piiriin kuuluvat teokset ja muut suojan kohteet

Kysymys 1: Mitä teoksia ja muita suojan kohteita hyvitysvollisuuden tulisi koskea, kun otetaan huomioon tietoyhteiskuntadirektiivin 2 artiklan ja 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan säännökset?

Linkki direktiiviin:[Direktiivi - 2001/29 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

AWS yhtyy näkemykseen siitä, että hyvitysvollisuuden piiriin tulisi sisällyttää kaikki tietoyhteiskuntadirektiivin 2 artiklan ja 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisalaan kuuluvat teokset. Korostamme kuitenkin, että ennen maksujen määrittämistä olisi vaadittava selkeää näyttöä yksityisestä kopioinnista aiheutuvasta tosiasiallisesta haitasta. Nykyiset järjestelmät eivät useinkaan ole avoimia haittojen arviointitutkimusten osalta, mikä vaikeuttaa maksujen määrittämisen perustelemista.

Erityisesti pilvipalveluihin liittyvissä tapauksissa ei ole osoitettu, että maksut olisivat perusteltuja. Esimerkiksi Münchenin ylempi alueellinen tuomioistuin totesi arviossaan 2. helmikuuta 2024*, että pilvipalveluihin ei tarvita lisämaksua, koska sisällöntuottajat saavat jo asianmukaisen korvauksen laitteista ja tallennusvälineistä perittävien maksujen kautta. Tätä tukee myös Digital European hiljattain julkaisema raportti yksityisen kopioinnin maksuista**, jossa todetaan, että oikeudenhaltijoille haittaa aiheuttavien yksityisten kopiointitapahtumien laajuus on nykyään vähäinen ("de minimis"), joten pilvipalveluista perittäville maksuille ei ole juurikaan perusteita.

*Munich Higher Regional Court. (2024, February 2). Judgment on DropBox copyright levy case.

** Digital Europe 2024: Copyright levies dinosaur: extinction is long overdue.

Hyvitysvollisuuden piiriin kuuluva kopiointi

Kysymys 2: Minkälainen kopiointi yksityiseen käyttöön kuuluu mielestänne hyvitysvollisuuden piiriin ts. minkäläisten aineistojen kopiointi ja minkäläistä tekniikkaa käyttäen?

- analoginen – analoginen, esim. painetun aineiston valokopiointi
- analoginen – digitaalinen, esim. painetun aineiston skannaus
- digitaalinen-analoginen, esim. sähköisesti tallennetun aineiston tulostaminen paperille
- digitaalinen – digitaalinen, esim. tietoverkossa olevan aineiston tallentaminen puhelimen muistikortille tai pilvipalveluun

AWS:n mielestä vain kolmansilta osapuolilta saadut ensisijaiset kopiot olisi korvattava. Toissijaiset kopiot ja varmuuskopiot tulisi jättää hyvitysjärjestelmän ulkopuolelle, koska niillä ei ole taloudellista arvoa. Tämä

vastaa sisällönkulutuksen kehittyvää luonnetta, jossa suoratoisto on tullut hallitsevaksi ja yksityisellä kopioinnilla on yhä vähemmän merkitystä. Suoratoiston ja live-tapahtumien kasvu on itse asiassa lisännyt luovan alan tuloja, ja Digital European raportin mukaan musiikkiäänitteiden maailmanlaajuiset markkinat kasvoivat 10,2 prosenttia vuonna 2023 maksullisen tilaussuoratoiston ansiosta*.

* Digital Europe 2024: Copyright levies dinosaur: extinction is long overdue.

Hyvityksen toteuttamistapa

Kysymys 3: Jos hyvitys toteutetaan tallennusalustamalla, niin mitkä laitteet, tallennusalustat ja palvelut tulisi sisällyttää hyvitysmaksun piiriin (esim. älypuhelin, tietokone, monitoimilaitte, tallentava digisovitin, ulkoinen kiintolevy, muistitikku, ulkoinen tallennuspalvelu, tallennettava CD tai DVD, MP3-soitin)?

Tulisiko maksun koskea kaikkia laitteita, tallennuspalveluita tai palveluita vai voitaisiinko jotain niistä sulkea maksun ulkopuolelle yleisesti tai joissain tapauksissa? Millä perusteella (ks. jäljempänä maksun suuruuteen vaikuttavista tekijöistä)?

AWS vastustaa pilvipalvelujen sisällyttämistä mihinkään hyvitysjärjestelmään. Pilvitalennukseen liittyy usein kaksoistallennus, eikä siitä pitäisi periä kaksinkertaista hyvitystä. Pilvipalveluihin kohdistuvien maksujen periminen nostaisi hintoja eurooppalaisille kuluttajille ja yrityksille. Sillä on osoitettu olevan negatiivinen nettovaikutus talouteen*, ja sen kielteinen vaikutus kuluttajiin on suurempi kuin vastaava hyöty oikeudenhaltijoille. Monet kuluttajat maksavat jo nyt sisällöstä kahdesti - kerran tilauksista ja toisen kerran laitemaksujen kautta. Joissain tapauksissa pilvimaksut merkitsisivät sitä, että kuluttajat voisivat maksaa samasta sisällöstä kolmesti, esimerkiksi jos he suoratoistavat tilattua sisältöä laitteellaan, he maksaisivat suoratoistotilauksesta, laitemaksusta ja pilvimaksusta suoratoistopalvelun mahdollistamiseksi käytetyistä pilvipalveluista. Tällaiset tilanteet rikkoisivat periaatetta, jonka mukaan kaksinkertaista (tai kolminkertaista) verotusta ei saa olla, kuten Euroopan tuomioistuimen päätöksessä C-521/11 (Amazon/Austro Mechana) todetaan**.

Se johtaisi myös hallinnollisiin kustannuksiin ja markkinoiden vääristymiseen, erityisesti uusille yrityksille ja pk-yrityksille, jotka yrittävät tarjota palveluja useissa maissa. Hyvitysjärjestelmien erilainen täytäntöönpano eri EU-maissa aiheuttaa jo nyt merkittäviä esteitä tavaroiden ja palvelujen vapaalle liikkuvuudelle sisämarkkinoilla. Monet maat eivät myöskään tarjoa riittäviä vapautuksia tai korvausjärjestelmiä laitteiden ammattimaista käyttöä varten.

Pilvipalveluista perittävät maksut aiheuttaisivat kohtuutonta haittaa eurooppalaisille pilvipalvelujen tarjoajille ja kannustaisivat käyttämään epäilyttäviä palveluja, joilla kierretään maksuja. Ne estäisivät pilvipalvelujen käyttöönottoa ja haittaisivat Euroopan pilvipalvelualaa. Pilvipalveluiden käyttöönotto on avainasemassa Suomen kasvu-, tekoäly- ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisessa.

Pilvipalvelut eivät ole yksittäisen henkilön ostamia laitteita, joita voitaisiin verottaa - on vaikea käsittää, miten hyvitys toteutettaisiin käytännössä. Pilvipalvelu on muutakin kuin tallennustilan ostamista - AWS tarjoaa yli 240 erilaista palvelua eri käyttötarkoituksiin, eikä pilvipalvelutarjoajalla ole näkyvyyttä siitä, millä sisällöllä asiakkaat käyttävät palveluita ja pitäisikö asiakkaan AWS:n käyttöön soveltaa teoreettista maksua. Tämä näkökulma toistui äskettäin Saksassa annetuissa tuomioistuimen päätöksissä. Münchenin ylempi alueellinen tuomioistuin päätti, että pilvipalvelut eivät ole Saksan tekijänoikeuslaissa tarkoitettuja

veronalaisia "laitteita tai tallennusvälineitä"***. Lisäksi Saksan välimieslautakunta hylkäsi pyynnön tehdä empiirinen tutkimus pilvipalveluiden käytöstä IP:n kannalta merkityksellisen sisällön kopioimiseen, koska se vetosi samankaltaisiin oikeudellisiin huolenaiheisiin****.

* Peukert, C. (2024). Copyright levies and cloud storage: Ex-ante policy evaluation with a field experiment. *Research Policy*, 53(2024), 104918.

** European Court of Justice. (2022, March). Ruling on *Austro Mechana v. Strato AG* case.

***Munich Higher Regional Court. (2024, February 2). Judgment on Dropbox copyright levy case.

****German Arbitration Board. (2024, March 27). Decision on ZPU's request for an empirical study on cloud usage for copying IP-relevant content.

Kysymys 4: Olisiko tallennusalustamallin sijasta tai ohessa mahdollista periä hyvitysmaksua niiltä yksityishenkilöiltä, joilla on Suomessa laajakaista tai mobiililaajakaista (jäljempänä nettiliittymämalli), koska internetin kautta puhelimeen, tabletille, tietokoneeseen ja pilvipalveluun tehtävä kopiointi edellyttää jonkinlaista liittymää?

Onko nettiliittymämallilla mahdollista kerätä hyvitysmaksua kattavasti niiltä yksityishenkilöiltä, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöön? Jos ei, mainitse esimerkkejä pois jäävistä tilanteista.

AWS ei tue maksujen nettiliittymämallia. Tämä rankaisisi epäoikeudenmukaisesti käyttäjiä, jotka tarvitsevat internetyhteyttä työhön, koulutukseen ja viestintään, joka ei liity yksityiseen kopiointiin. Se herättää myös merkittäviä yksityisyyden suojaan liittyviä huolenaiheita. Tällaisessa mallissa ei myöskään pystyttäisi erottamaan toisistaan suuria määriä materiaalia lataavia suurkäyttäjiä ja niitä, jotka käyttävät internetiä pääasiassa kevyempiin tarkoituksiin. Kiinteä maksu kaikille käyttäjille olisi luonnostaan epäoikeudenmukainen. Lisäksi AWS katsoo, että pilvipalvelut olisi jätettävä maksun ulkopuolelle edellä mainituista syistä.

Kysymys 5: Miten varojen kerääminen tulisi järjestää muissa kuin tallennusalustamallissa tai nettiliittymämallissa niin, että varat voitaisiin viime kädessä kerätä vain niiltä yksityishenkilöiltä, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöönsä?

Suomen mallia on pitkään pidetty parhaana käytäntönä, ja se voitaisiin säilyttää. Mallia on kiitelty siitä, että se tarjoaa oikeudenhaltijoille vakaat ja ennustettavat maksut ja vähentää samalla merkittävästi hallinnollisia kustannuksia. Muita asiantuntijoiden ehdottamia vaihtoehtoisia malleja olisivat kotitalouksien kulttuurimaksujen tarkastelu, joka ei perustuisi laitepohjaisiin maksuihin, kulttuuriteosten maksut myyntipisteessä ja suoraliensointimalli, jossa yksityisen kopioinnin hyvitykset poistettaisiin ja korvattaisiin suoraliensointimallilla.

Maksun kerääminen ja maksun kohdentuminen

Kysymys 6: Tulisiko maksuvelvollisuus tallennusalustamallissa kohdentaa kaikkiin laitteiden ja tallennusalustojen valmistajiin, maahantuojaan sekä toissijaisesti jälleenmyyjiin sekä palveluiden tarjoajiin, jotka myyvät tuotteita tai palveluita, joiden loppukäyttäjä voi olla yksityishenkilö?

Jos käytetään tallennusalustamallia, AWS katsoo, että pilvipalvelut olisi jätettävä sen ulkopuolelle aiemmin mainituista syistä. Maksuja olisi sovellettava vain ensisijaisiin tallennuslaitteisiin. Pilvipalvelujen käyttämiseksi käyttäjä tarvitsee laitteen (esim. tietokone), jolla he voivat käyttää pilvipalveluja sisällön varmuuskopioimiseen. Pilvipalveluun tallennetut yksityiset kopiot (jos sellaisia on) korvataan jo laitteista maksettavilla hyvityksillä.

Kysymys 7: Kenen tulisi nettiliittymämallissa olla ensisijaisesti maksuvelvollinen ja periä maksua liittymien haltijoilta? Tulisiko maksua periä kaikista yksityishenkilöiden nettiliittymistä vai tulisiko maksun perimiseen tehdä rajouksia nettiliittymän nopeuden tai liittymän haltijan iän perusteella?

Jos tällaista maksua perittäisiin, tulisiko sitä periä vuosittain vai jollakin muulla aikavälillä?

AWS vastustaa nettiliittymämallia edellä mainituista syistä. Lisäksi tätä mallia on vaikea toteuttaa ja valvoa, sillä sen tehokas toteuttaminen edellyttäisi, että Internet-palveluntarjoajat seuraisivat jossain määrin käyttäjien toimintaa, mikä aiheuttaisi merkittäviä yksityisyyden suojaan liittyviä ongelmia.

Kysymys 8: Jos hyvitys maksettaisiin budjettivaroista tai erillisestä rahastosta, minkä tahon tulisi huolehtia maksun keräämisestä?

Valtiovarainministeriön alaisen veronkannosta vastaavan viranomaisen.

Maksun määräytyminen ja maksun suuruuteen vaikuttavat tekijät

Kysymys 9: Tulisiko maksun tason lähtökohtaisesti määräytyä tallennuskapasiteetin perusteella vai jollain muulla perusteella vai näiden yhdistelmänä?

Jos katsotte, että tallennuskapasiteetin sijasta tai ohessa olisi sovellettava muita määräytymisperusteita, niin mitä nämä perusteet olisivat ja millä perusteella niitä tulisi soveltaa?

AWS:n mielestä tallennuskapasiteetti ei ole asianmukainen perusta maksujen perimiselle varsinkaan pilvipalveluissa. Sovellettavan EU-lainsäädännön mukaan maksujen perusteeksi tarvitaan todellista yksityistä kopiointia. Tallennuskapasiteetti on väärä mittari maksujen tason määrittämiseksi, erityisesti kun otetaan huomioon pilvitallennuksen mahdollistamat lukemattomat käyttötapaukset ja pilvipalvelutarjoajan vähäinen tietämys tallennetusta tiedosta.

Kysymys 10: Millä tavalla laitteiden monikäyttöisyyden ja tallennuslaitteiden ja tallentamiseen käytettävien välineiden rajan hämärtyminen tulisi ottaa huomioon hyvitysmaksullisia laitteita ja alustoja sekä palveluita määriteltäessä ja / tai maksun suuruutta määrättäessä?

AWS suosittelee, että mahdolliset maksut kohdistetaan ensisijaisesti laitteisiin, joita käytetään yksityisten kopioiden alkutallennukseen. Toissijainen tallennus ja pilvipohjaiset varmuuskopiot olisi jätettävä soveltamisalan ulkopuolelle. Kaksinkertainen maksu olisi vastoin EU:n lainsäädäntöä. Emme myöskään usko, että kaksinkertainen maksu on kuluttajien etujen mukaista, sillä maksut olisi käsiteltävä vain kerran ensimmäisestä kopiosta, joka yleensä suoritetaan ensisijaisella laitteella, johon sisältö tallennetaan ensimmäisen kerran. Tämä on yhdenmukainen viimeaikaisten oikeuskäytäntöjen kanssa, jonka mukaan laitteista ja tallennusvälineistä perittävillä maksuilla maksetaan jo asianmukainen korvaus oikeudenhaltijoille.

Kysymys 11: Millä tavalla teknisten toimenpiteiden käyttäminen tulisi ottaa huomioon?

-

Kysymys 12: Millä tavalla maksun suuruuden tulisi määräytyä nettiliittymämallissa?

-

Kysymys 13: Missä tilanteissa haitan voitaisiin katsoa vahingon olevan vähäinen ja millä perusteella? Olisiko määriteltävä tällaisen vahingon kynnyсарvo, ja jos olisi, niin mikä se voisi olla?

Maksun suuruus ja päätös maksun suuruudesta

Kysymys 14: Millä tavalla päätöksenteko hyvitysmaksun piiriin kuuluvista laitteista, tallennusvälineistä ja palveluista tulisi järjestää? Millä tavalla hyvitysmaksun suuruudesta tulisi päättää? Tulisiko yksityisen kopioinnin kokonaismäärää tarkastella nykyisenkaltaisilla yksityistä kopiointia koskevilla tutkimuksilla?

Kysymys 15: Mikäli hyvitysmaksu tulisi mielestänne toteuttaa esimerkiksi erillisellä rahastomallilla tai nettiliittymämallilla, niin millä perusteella ja minkälaisella päätöksentekomekanismilla hyvitysmaksun määrästä tulisi päättää?

Kysymys 16: Onko Suomen hyvitysmaksutaso kokonaisuutena (vuonna 2024: 11 miljoonaa euroa, vuonna 2025: 5,5 miljoonaa euroa) oikea suhteessa oikeudenhaltijoille aiheutuvaan vahinkoon?

Hyvitysmaksukustannuksen henkilöllinen kohdentuminen

Kysymys 17: Miten mahdollinen vapautus hyvitysmaksusta tai maksetun hyvitysmaksun palautus olisi järjestettävä, jotta vapautuksen tai palautuksen saaminen olisi tosiasiallisesti mahdollista, eikä kohtuuttoman vaikeaa?

Kysymys 18: Tulisiko työnantajan työntekijän käyttöön hankkimien / vuokraamien älypuhelimien, joiden haltijana on luonnollinen henkilö, kuulua hyvitysmaksun piiriin, ja millä tavalla maksun keräämisen tällaisten puhelimien osalta tulisi tapahtua? Miten työntekijöiden käytössä oleviin kannettaviin tietokoneisiin tulisi suhtautua?

Hyvitysmaksun alueellinen kohdentuminen

Kysymys 19: Onko hyvitysmaksun kerääminen mahdollista, jos yksityishenkilö ostaa tallennuslaitteen tai -alustan ulkomaisesta verkkokaupasta? Entä silloin, jos yksityishenkilö hankkii tallennuspalvelun (pilvipalvelu) ulkomailta?

Miten tällaista toimintaa voidaan valvoa? Mikäli tätä ei voida valvoa, olisiko tarkoituksenmukaisempaa kerätä hyvitysmaksua tallennuslaitteiden sijasta tai ohessa sellaisilta luonnollisilta henkilöiltä, joilla on laajakaistaliittymä Suomessa?

-

Maksuvelvollisen tilitysvastuu

Kysymys 20: Jos hyvitysmaksuvelvollisuus koskisi tallennuslaitteiden ja -alustojen valmistajia, maahantuojia, myyjiä ja tallennuspalveluiden tarjoajia, niin miten maksu- ja tilitysvastuu oikeudenhaltijoille olisi järjestettävissä niin, että sen aiheuttama kustannusrasitus ja hallinnollinen taakka olisi mahdollisimman pieni?

Jos katsotte, että maksu olisi kerättävissä keskitetyimmällä tavalla, niin miltä taholta ja miten maksun kerääminen ja tilitysvastuu hoidettaisiin?

-

Kysymys 21: Onko maksu- ja tilitysvastuun kannalta merkitystä, tapahtuuko tilitys yhdelle vai useammalle oikeudenhaltijalle edustavalle taholle?

-

Maksun keräävä taho ja maksuvarojen tilitys oikeudenhaltijoille

Kysymys 22: Onko näkemyksenne mukaan tältä osin tarvetta tehdä muutoksia tekijänoikeuslakiin?

Olisiko riittävää, jos laissa olisi säännökset yleisistä varojen tilitystä ja käyttöä koskevista perusteista, joita noudattaen hyvitysmaksuvarat keräävä ja/tai tilittävä taho (tai tahot) voisi päättää jakosuhteesta yksilöllisten tilitysten ja tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin käytettävien varojen välillä sekä tilityksperusteista ja varojen jakamisesta?

Millä tavalla maksuvarojen tilitys oikeudenhaltijoille tulisi järjestää niin, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän hallinnollista taakkaa ja kuluja?

Ei tarvetta muutoksille.

Kysymys 23: Millä tavalla tulisi määritellä varojen jakautuminen eri aloja edustaville oikeudenhaltijaryhmille?

-

Järjestön valvonta

Kysymys 24: Onko näkemyksenne mukaan järjestön valvonnan osalta tarvetta tehdä muutoksia tekijänoikeuslakiin? Jos on, niin mitä muutoksia ja millä perusteella?

Ei tarvetta muutoksille.

Yhteenveto

Kysymys 25: Minkä järjestelmän tai järjestelmien yhdistelmän pohjalta (mahdollisine muokkauksineen) hyvitys tulisi ensisijaisesti järjestää tarvittavine muutoksineen: kokonaan jonkun muun mallin pohjalta? (vastaukseen mallin nimi tai viittaus aiemmissa vastauksissa esitettyyn)

-

Kysymys 26: Onko olemassa jotain olennaisia näkökohtia, joita ei ole kysytty, mutta jotka katsotte tarpeelliseksi tuoda esiin?

-

Ida Schauman
Amazon Web Services